

Film - tablica pamięci „Zapomniani NIEZAPOMNIANI”

Z wielką przyjemnością prezentujemy Państwu wyjątkowy film „Zapomniani NIEZAPOMNIANI” - efekt współpracy Muzeum Czartoryskich w Puławach z Fundacją In Blessed Art. Produkcja ta upamiętnia 62. żołnierzy Wojska Polskiego z 13. Batalionu Saperów poległych w walce z bolszewikami 27 czerwca 1920 r. Żołnierze ci mają ścisły związek z Puławami.

Zacznijmy jednak od początku. W 2019 roku, w miejscowości Susły na Ukrainie, pan Hubert Kampa prezes fundacji In Blessed Art - zajmującej się planowaniem i wykonaniem wystroju świątyni budowanej przez mieszkających tam Polaków - odkrył na pobliskim cmentarzu zbiorową, bezimienną mogiłę polskich żołnierzy z 1920 roku oraz jeden grób nieznanego oficera. Chcąc zidentyfikować poległych oraz przywrócić o nich pamięć, Fundacja podjęła szereg działań. Jednym z nich było

nawiązanie współpracy z Muzeum Czartoryskich w Puławach. Okazało się, że to połączenie sił przyniosło spektakularny efekt.

Pracownik puławskiego Muzeum, adiunkt Zbigniew Kielb, który od lat bada dzieje 2. Pułku Saperów Kaniowskich zainteresował się tą sprawą i to jemu udało się zidentyfikować poległych żołnierzy. 13. Batalion Saperów swój rodowód ma w Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera. Po zakończeniu działań wojennych w 1921 roku formacja ta weszła w skład 2. Pułku Saperów Kaniowskich. Połączone oddziały przybyły do Puław, gdzie stacjonowały do 1939 roku. W 1926 roku w puławskim kościele pw. Zmartwychwstania Pańskiego (obecnie Matki Boskiej Różańcowej) umieszczono tablicę poświęconą poległym 62. żołnierzom z 1. kompani 13. Batalionu Saperów. Tablica ta zaginęła w 1939 roku. Dzięki staraniom m.in. puławskiego muzealnika w 2018 roku, w tej samej świątyni, umieszczono nową tablicę wraz z zrekonstruowaną, na podstawie archiwalnych zdjęć, treścią. Prace nad odwzorowaniem puławskiej tablicy przyczyniły się do identyfikacji żołnierzy pochowanych w bezimiennym grobie na cmentarzu w Susłach na Ukrainie. Uwiecznione na tablicy nazwiska 62., poległych 27 czerwca 1920 roku, polskich żołnierzy pokrywały się z tymi, zamieszczonymi w źródłach historycznych opisujących bitwę pod Susłami.

Projekt „Niezapomniani 1920” przywrócił tożsamość 62. polskim bohaterom, których zbezczeszczone ciała pogrzebano w bezimiennym grobie. Przypomnił ich odwagę w walce o ojczyznę, poświęcenie oraz przelaną krew. Po prawie 100 latach wrócili oni na należne im karty polskiej historii. Projekt został dostrzeżony i doceniony przez Polaków. Instytut Pamięci Narodowej objął inicjatywę „Niezapomniani 1920” patronatem honorowym. Prezydent Andrzej Duda opatrzył film „Zapomniani NIEZAPOMNIANI” swoim przesłaniem.

My z dumą przedstawiamy efekt wspólnych działań Muzeum Czartoryskich w Puławach i Fundacji In Blessed Art – film-tablicę pamięci:

Współpraca trwa nadal, a kolejne cele są w trakcie realizacji. Upamiętnianie, uwiecznianie polskich bohaterów wpisuje się w ideowy testament księżnej Izabeli Czartoryskiej, twórczyni pierwszego polskiego muzeum pamiątek narodowych. Muzeum Czartoryskich w Puławach, zgodnie ze swoją misją, swoim działaniem, projektami i zaangażowaniem pracowników wypełnia i kontynuuje patriotyczny zamysł puławskiej księżnej.

Zapraszamy również na stronę projektu www.niezapomniani1920.pl